

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

© seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare.

Sorisorii nefrancați nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N° 58.

Sâmbătă în 28 Aprile (10 Maiu)

1884.

BrașovŪ în 27 Aprile (9 Maiu).

Înainte cu câteva zile amu semnalat nise articuli apăruiți în organul partidei naționale a Sașilor din Transilvania „Siebenbürgische-deutsches Tageblatt“, cari ni s'au părut importante, pentru-că indică direcțiunea politice săsesci.

„Trebue să ne apărăm!“ acēsta dice „Tageblatt“ este devisa politice Sașilor ardeleni pentru viitorul cel mai apropiat.

Este clar și neîndoios, că un popor, care e atacat în drepturile sale, în existența sa — trebue să se apere. Dér cum să se apere? Ce tactică să observe ca apărarea lui să aibă succes?

Hic Rhodus..... Sașii ardeleni au din vechime renumele de prudenți și circumspecți. Nu voim să cercetăm acum până încât este justificat acest renume prin politica ce au urmat-o ei în trecut. Trecutul aparține istoriei și istoria va judeca asupra lui. Astăzi însă Sașii stau față cu dura necesitate a prezentului, care se cuprinde în cuvintele „Trebue să ne apărăm.“ Și în vechime au fost ei de multe ori constrinși de a se apăra, dér atunci avu cetățuile lor tari, unde se adăpostu și arme de ajuns în arsenalele lor. Era ușor pentru Sași a se apăra de după zidurile cetățuilor lor, dér azi aceste ziduri sunt derimate și grea este năvala ce-o dă asupra-le dușmanul existenței lor naționale.

Sunt timpuri și situațiuni când un popor care se numără între „beati possidentes“ face bine să fie prudent și circumspect, pentru ca să-și conserve bunurile, ce le stăpânește. Sunt înse cazuri destule în istorie, când drepturile și libertatea unui popor au fost amenințate și când nu i-ar fi ajutat nici un fel de prudență, decât i-ar fi lipsit energia și rezoluțiunea propriei apărări.

Organul Sașilor se vede că scie să aprezie destul de bine deosebirea între tactica de odinioară și aceea ce i se impune azi națiunii săsesci, căci se încercă a combate părerea acelor dintre Sași, cari susțin, că a face opozițiune guvernului însemnă a părăsi tradițiunile istorice ale Sașilor, cari au mers totdeauna cu guvernul. „Da,“ dice foia Sibiiană, „au mers cu guvernul când acesta a respectat legea, dér au mers în contra lui, când a violat-o“ și adaugă: „Bine să ne însemnăm, că astăzi nu ne mai rămâne alta, decât să ne apărăm făcând opozițiune guvernului, care voiesce acum să ne iea și dreptul de dispozițiune asupra averii universității, ce ne este garantat prin lege și ne impune prefecti ca Banffy la Bistrița și Bethlen la Sighișoara....“

Același organ declară, că cea mai mare greșelă ar fi, decât Sașii aru conlucra cu partida d-lui Tisza sau cu o altă partidă din dieta la strimtorarea naționalităților.

Förte adevărat. Conlocuitorii noștri Sași printr-o asemenea procedere, aliându-se cu dușmanii existenței individuale a popoarelor nemaghiare din patriă, și-ar pierde dreptul cel mai înșis la această existență, și și-ar subscrie astfel sentința de mörte, mergând pe urma conaționalilor lor din Ungaria, pierduți pentru germanismul.

Acēsta o vede și o simte ori-ce Sasu înțelegetor și nepreocupat și „Tageblatt“ corespunde numai unui sentiment general, când protesteză în contra însinuării că politica săsescă ar fi unilaterală și că ar ține nici o sēmă de asuprirea celorlalte naționalități nemaghiare.

Modul însă prin care organul național săsesc crede a accentua solidaritatea Sașilor cu celelalte popore asuprite din patriă, nu ni se pare nici decum satisfăcător. Acēsta amu declarat-o deja în numărul nostru dela 19 Aprile.

Vorbim, se înțelege, din punct de vedere al politice săsesci. Decă este ca apărarea Sașilor să aibă un rezultat practic, atunci, după a noastră părere, Sașii trebue să caute puncte de atingere cu celelalte naționalități. A dice, cum face „Tageblatt“, că apărându-și propriile lor drepturi Sașii apăra totodată și drepturile tuturor celorlalte naționalități, nu însemnă încă a ieși de fapt din pozițiunea izolată, ci ne dă numai a înțelege, că la casă când nu și-ar pute singuri ajuta, Sașii ar fi dispuși să se alature la celelalte naționalități.

Tesa ce-o susțin colegii noștri din Sibiu nu e valabilă nici pentru motivul, că se pöte förte ușor întâmplă și avem în privința acēsta și cazuri precedente ca de exemplu Sașii se alégă astfel de mijloce de apărare a drepturilor lor, prin cari se lovescă mai mult sau mai puțin, direct sau indirect în celelalte naționalități conlocuitoare.

Avem înaintea noastră un exemplu recent, care deșteptă bănuiele noastre. Scim că din nenorocire nu toți Sașii împart vederile celor dela „Tageblatt“ și o mare parte din ei sunt încă de idee, că drepturile Sașilor se pot susține numai pe conta noastră a Românilor.

Acēsta fatală idee a adus asupra Ardélului tôte nenorocirile de cari suferim dela 1865 încöce. — Dér se nu ne depărtăm dela temă.

Câteva zile după ce au apărut articuli memorați în „Tagblatt“, cetirăm în „Neue freie Presse“ din Viena, dela 5 Maiu, o corespondență dată din Sibiu, din a căreia cuprins se vede mai întâiu, că ea este scrisă de un Sasu bine inițiat în mersul afacerilor săsesci; al doilea, că nu este inspirată de guvern.

Corespondentul constată, că super-intendentul bisericei evanghelice Dr. G. de Teutsch și comitele Sașilor Dr. M. Brennerberg se află în Pesta spre a se sfătu cu guvernul asupra afacerilor bisericesci, scolare și politice ale Sașilor din Ardeal și exprimă speranța, că prelatului săsesc îi va succede a aplană divergențele din nou ivite, apoi urmază așa:

»E de dorit împăciuirea în interesul bine înțeles al ambelor părți. Se aruncăm numai o privire asupra stărei politice, naționale și culturale a Ardélului, și vom recunoște îndată, câtă importanță are poporul săsesc în acēsta țară. Elementul român progreseză pe an și merge și ocupă nou terem. Românii Ardeleni fac cu-o consecință rară politică de pasivitate față cu statul ungar; ei suferă ori-ce violență, se supun pentru că trebue, dér își cresc copiii în principii de antipatiă contra statului. Cel ce călătorește prin ținuturile române sau convine cu Românii, acela pöte esperia lucruri surprindătoare și pline de învățământ în acēsta direcțiune....«

»Față cu acēsta stare de lucruri Sașii sunt elementul acela, care susține statul. De aceea n'am putut nici odată înțelege pentru ce guvernul unguresc

pune atâtea piedici Sașilor. Sașii nu ținesc să se facă stăpani peste Ardél cu atât mai puțin peste Ungaria; ei n'au nici vre-o vecinătate periculoasă, și cu numărul lor de abia 200,000 nu pot fi nici decum amenințatori și periculoși statului unguresc. Și cu tôte aceste Sașii nu pot ajunge la o consolidare și la un minimum de administrațiune independentă restrinsă în universitatea națiunii săsesci.»

Punem aceste rânduri în vederea colegilor noștri dela „Tageblatt“ din Sibiu, și îi lăsăm să judece singuri asupra clevetirilor de felul acesta și îi rugăm să ne spună în tötă sinceritatea decă ei cred că prin asemenea procederi se pot apăra cu succes drepturile Sașilor și se pöte asigură existența individuală a elementului săsesc din Ardél?

Sciri telegrafice.

(Serv. part. al „Gaz. Trans.“)

Londra, 9 Maiu. — În fabrica din apropierea orașului Ayr, în Scoția, s'a întâmplat azi o esplosie de dinamită; patru persoane au fost omorite.

Viena, 9 Maiu. — La 10 ore sera a sosit aci trenul separat cu cadavrul împărătesii Maria Anna. Generalii, corpul ofiteresc, ministrul de război, demnitarii curții erau adunați la gară, unde era așezată și o companie de onore. Apoi s'a transportat cadavrul la palat conform ceremoniei. Pe strade furnica mulțime de ömeni; numeroase case așezaseră stöguri de dolii. La orele 11¹/₄ a sosit conductul la palat, unde s'a dat binecuvântarea de către preotul palatului.

Quebeck, 9 Maiu. — Vaporul „State of Florida“ s'a isbit la 18 Aprile cu barca „Ponema“ în apropiere de Noul Brunswick. Amândouă s'au cufundat. Călătorii și ömenii de serviciu au scăpat pe barca „Teresa.“

Felicitări la adresa noastră.

Bérladü, 5 Aprile 1884.

Stimate amice!

Primesce și din partea mea sincere și călduröse felicitări pentru frumoasă și folositoare deciziune ce ați luat de a publica „Gazeta“ în tôte zilele. Vă urez ca întreprinderea se vă fie încununată de meritul succes.

Până acum lucrări în via, pe care bătrânii o sădiseră și o cultivaseră, și în timpuri mult mai anevoioase: se așteptă dela cei tineri să facă un pas mai departe.

Dumneșu se vă ajute.

Iönü Popescu.

Cehul Silvaniei, 22 Aprile.

Vă gratulez că prin străformarea „Gazetei“ în ziar cotidian, ați implinit dorința tuturor Românilor adevărați.

Florianü Cocinnü, adv.

Rémnicul-Sératü, 24 Aprile

Vin a dá espresiune bucuriei ce am simțit, vădend că ați făcut ca „Gazeta Transilvaniei“ să apară zilnic.

Vă felicit din tötă inima și doresc ca ideile naționale ce le propagați și apărați cu atâtea virtute bărbătescă, să prindă rădăcină adenci în inima Românilor și să aducă cât mai curend rödele dorite.

Dr. Octavianü Blășianü.

Șermașü, 15 Aprile.

Primiți felicitările mele pentru implinirea celei mai fierbinte dorințe a națiunii române, de a vedé un ziar cotidian român în Austro-Ungaria!

Să trăiți la mulți ani. Alecsandru Maiorü, preotü.

Mulțamindü din totü sufletul pentru aceste încuragiătoare dovești de simpatie, dorim ca urările, ce ni se fac să fie făcute într'un césu bun!

Cursul la bursa de Viena

Table with 2 columns: Item description (e.g., Rentă de aur, Bonuri croato-slavone) and Price/Value. Includes sub-headers for gold, silver, and various bonds.

Bursa de București.

Table with 3 columns: Item description, Buy price (Cump.), and Sell price (vënd.). Includes items like Renta română, Banca națională a României, and Aur.

Cursul pieței Brașov

Table with 4 columns: Item description, Buy price (Cump.), Sell price (Vend.), and another price. Includes Banenote românești, Argint românesc, and various currencies.

„GAZETA TRANSILVANIEI“

DIARŪ CUOTIDIANŪ.

Ca mâne se mplinesc 50 de ani, de când „Gazeta Transilvaniei“ sub cea mai cumplită prigonire a nêmului românesc...

Tótã suflarea românescã cu bucuriã și cu eãldurã a îmbrãtișatũ acestũ dîiarũ-apostolũ alũ poporului românũ...

Grea și amarã era lupta. Tendințele de a desnaționalisã pe Romãni își ajunsesesã culmea. Legea dela 1832 adusã de dieta maghiarã glãsuia ca în seminariulũ românescũ din Aradũ se se învețe și unguresce și ca: „de aici încolo la tôte confesiunile se se admitã și se funcționeze numai astfelũ de preoți, predicãtori și vicari, cari sciũ unguresce.“

Apêratu-s'ãũ cu bãrbãtia Romãniũ dintre Tisa și Carpați în contra acestorũ uneltiri dușmane și sosit'ã dupã nôpțe și vijeliã și o ői cu sóre, dar numai o ői, cãci în cealaltã dimineta se ivirã éráși nuori furtunoși pe ceriũ. Róta sortiũ aduse din nou prigonirile de odinióra asupra capului nostru.

Cu tôte uneltirile și prigonirile însã „Gazeta Transilvaniei“ își ridicã fruntea și unindu sufltesce pe toți Romãniũ luptã necurmatũ și farã pregetũ pentru drepturile și libertãțile opincii românesci.

Adversarii noștri neperďend din vedere acéstã luptã și prețuindũ rezultatele dobândite de pãnã acum dupã adevêrata lorũ valóre și-au îndoitũ puterile, și, acum dupã 50 de ani, și-au perfecționatũ și rafinatũ mijlôcele pentru sugrumarea și stingerea nôstrã. Prin ummare, și noi cei de astãđi, credincioși școlari ai românismului, asemenea se ne strîngemũ rëndurile, și se ne îndoimũ puterile de apêrare.

Adversarilorũ noștri, avêndũ ei puterea țerii în mână, le-a fostũ pré ușorũ de a ne lovĩ în tôte interesele politice, comerciale și economice, și acum atacându-ne în școlã ca și în biserica, în limbã ca și în avere, nouẽ nu ne-a mai ramasũ altũ mijlocũ de apêrare de câtũ condeitulũ, cu care toți Romãniũ datorĩ sunt de a strigã în lumea largã și de a cere dreptate și libertate pentru poporulũ românũ dintre Tisa și Carpați.

Ast-felũ împinși de dorulũ de a ne folosi őilnicũ și cu energiã de acestũ pacinicũ mijlocũ apelãmũ la publiculũ celũ mare românũ pentru a ne susține în őilnica nôstrã luptã naționalã și în firma nôstrã speranța de a fi încu-

ragiați, deschidemũ abonamentũ la dîiarulũ nostru cuotidianũ

GAZETA TRANSILVANIEI

care precum acum 50 de ani a fostũ primulũ organũ de publicitate românũ, tot asemenea și astãđi e primulũ organũ cuotidianũ românũ, ce apare dincóce de Carpați.

Suntemũ siguri, cã publiculũ românũ e pe deplinũ convinsũ de principiile, ce le profesã acestũ dîiarũ și de modulũ cum acestũ organũ alũ Romãnilorũ dintre Tisa și Carpați a sciutũ chiar și în cele mai grele împrejurãri se ție susũ stindardulũ naționalitãții romãne.

Privindũ dır cu încredere la viitorũ, Gazeta Transilvaniei dela 1 Aprile a începutũ a eși în tôte őilele, afarã de Duminciũ, și serbãtori, și pentru a putẽ cu înlesnire strãbate pãnã chiar și în sëraca colibã a țeranului românũ, va fi celũ mai eștinũ dîiarũ din monarcia Austro-Ungarã:

ABONAMENTE:

Pentru Austro-Ungaria pe anũ 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe 3 luni 3 fl. Pentru România pe anũ 36 lei, pe 6 luni 18 lei, pe 3 luni 9 lei. Domniũ abonãți, cari au plãtitũ abonamentulũ cu stimã sunt rugãți a ne trãmite diferența. Celũ mai ușorũ mijlocũ de abonare este prin mandatũ postalũ.

REDACTIUNEA.

Conformũ desemnului se mai aflã încã

de vëndare 8766 de césornice remontoir de aurũ verit. Washington, cu câte 9 fl. 78 cr. și 3967 de césornice verit. de Elveția cu câte 4 fl. 85 cr. Mãrimea pentru domni și dame. Tôte aceste césornice sunt pe secundã îndreptate și esacte. Fața césornicelorũ lucedse nôpțe de sine așa, încãtũ în or-țe vreme se póte vedẽ la câte ore este. Unũ césornicũ remontoir pentru dame probatũ, care înainte a costatũ 75 fl., acum e numai cu 28 fl.; césornice remontoir mari pentru domni, mai înainte cu 90 fl., acum numai cu 35 fl.; în argintũ B I. oficiosũ probatũ, suflatũ cu aurũ fórte finũ, pentru dame mai înainte 30 fl., acum numai 14 fl.; pentru domni mai înainte 25 fl., acum numai 12 fl. 50 cr.: césornice de argintũ veritabilũ de Geneva cu capacũ auritũ, mai înainte 15 fl.; acum numai 8 fl. 50 cr.; césornice remontoir patentũ verit Washington, mai înainte 36 fl., acum numai 9 fl. 78 cr.; césornice anghirã (ancre) de Geneve cu 17 rubine, cu capacurũ de nikelũ-argintũ séũ în aurũ doublẽ, cu aparatũ de nikelũ patentũ regulatũ și esactũ mai înainte 22 fl., acum numai 8 fl. 75 cr.; unũ césornicũ de Elveția lucratũ fórte genilũ, cu mecanismũ de anghirã, mai înainte 15 fl., acum numai 4 fl. 85 cr. Afarã de acestea primesce comandulũ pe de geba, (gratis), ca darũ dela etablimentulũ nostru o pãreche de cercei de dame cu aurũ de 14 kar. probatũ de câtrã ofic. c. r. de punțare, cu margênu verit. margele séũ rosete; mai departe o cruce la gãtũ cu lanțũ, o broșã finũ gravatã, unũ medalionũ cu fața frumósã, unũ inelũ de brillantũ simil, 3 garniturũ de nasturũ pentrũ cãmãși și manșete din nikelũ-argintũ, cu gravare fórte frumósã, unũ lanțũ de césornicũ din aurũ doublẽ, cu medalionũ cu 12 fotografii picante de Parisũ séũ cu talerũ George, 1 țigaretã sculptatã de spumã cu rose séũ figurũ împreunã cu etua, 2 albumurũ conțênândũ unũlũ 50 de fotografii, și celalaltũ 234 articule diferite de lucsũ. -

Albumũ de fotografii, formã cuadratã, de sorta primã, cu aparatũ de musicã verit. din Geneva, cântãndũ douã piese, singuraticũ 7 fl, 50, ca adausũ la césornicele susũ numite, numai cu 6 fl. mai multũ. La fiecare césornicũ se garantẽzã cincĩ ani, obiecte comandate și neconvenabile se primescũ retour séũ se schimbã, de aceea nici o comandã nu e riscatã. - Se espedezã în fie-care ői afarã de sêrbãtorile creștine: Pascũ, Rosali și Crãciunũ.

Adresa: Uhren-Allanz aus Genf, WIEN, I, Adlergasse Nr. 1.

NB. Scisorũ lãudãtoare se vorũ primi în totũdeuna cu mulțãmitã, însã nu se mai publicã.

Eu Wilhelmina Rix

declarũ în publicũ, cã ca vèduvã a repositului Dr. Rix sunt singura producãtoare de pasta Pompadour veritabilã și nefalsificatã.

Acéstã pastã renumitã, cunoscutã de 100 de ani chiar și în cercurile cele mai înalte, face se disparã, pe garanția, pistrui, pete, de ficatũ, sgrãbunțe, pete de vèrsatã, coji, nasuri roșii, și mãni roșii, c'unũ cuvêntũ tótã necurățenia din fața. Atestate de totũ felilũ dela profesori însemnați asupra bunãtãții și cã e nevãtamãtoare acéstã pastã sunt depuse în destilariã la vederea fiãcãruia. Pasta dã o colóre próspectã pielii și o finețã deosebitã, o netezesce și feresce pe omũ de crețe pãnã în cele mai adênci bãtrãnețe. Acéstã pastã în gura poporului numitã pastã minunatã este cu deosebire preferitã de câtrã damele vieneses, cãci succesele ei sunt surprindëtoare. Prețulũ în pachete sigilate 1 fl. 50 cr. cu instrucțiune cu totũ. Fãrã sigilulũ și subscrierea lui Dr. Rix se nu primiți pasta.

Wilhelmina Rix, vèduva doctorului.

Wien, Stadt, Adlergasse 12, im eigenen Hause, 1 Stiege, 1 Stock.

In Transilvania:

Alba-Iulia, Farmacia Sieg. Michellyes; Clușiu, Farm. Vicol. Szeky.

Celũ mai bunũ Cascavalũ de Azuga

ȘI

Brãnzã bunã

se gãsesce de vëndare la D-nu Mateiu Mocanu la AZUGA (România)

cu prețurũ fórte moderate. Comandele se se facã directũ.